Työ ja turva -osasto/PV/ea

23.11.2020

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta
StV@eduskunta.fi

HE 231/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi väliaikaisista poikkeuksista työttömyysturvalakiin covid-19-epidemian vuoksi annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan jatkettavaksi covid-19-epidemian vuoksi tehtyjä väliaikaisia muutoksia 31.3.2020 saakka. Muutosten tavoitteena on ollut erityisesti työttömyysturvan maksajien työn helpottaminen yksinkertaistamalla eräitä työttömyysetuuden sovittelutilanteita. Työttömyysetuutta voitaisiin edelleen maksaa ennakkona enintään kuudelta kuukaudelta. Lisäksi jatkettaisiin muutoksia, joilla työttömyysetuuden sovittelun suojaosaa on korotettu 500 euroon ja liikkuvuusavustuksen kokoaikatyön työmatkaa koskevaa tuen saamisen edellytystä lyhennetty.

Koronaepidemian aiheuttama epävarma tilanne jatkuu edelleen. Lomautettujen ja työttömäksi jäävien toimeentulon turvaaminen mahdollisimman nopeasti on näin ollen äärimmäisen tärkeää myös jatkossa. SAK kannattaa työttömyysturvan toimeenpanon yksinkertaistamiseen ja maksamiseen liittyvien väliaikaisten muutosten jatkamista. Sovitellun päivärahan monimutkaisten säännösten poistamisen vaikutusta ei kuitenkaan ole väliaikaisen lain voimassa ollessa vielä pystytty arvioimaan. Arvioinnin toteuttamiseen tulisikin kiinnittää huomioita jatkossa myös laajemman työttömyysturvan kehittämisen näkökulmasta.

Esitykseen sisältyvät muutokset suojaosan korottamisesta sekä liikkuvuusavustuksen ehtojen helpottamisesta ovat SAK:n näkemyksen mukaan tässä tilanteessa kannatettavia. Selkeitä työttömyysturvan tason parantamiseen liittyviä väliaikaisia muutoksia (mm. 13 viikon työssäoloehto ja omavastuuajalta maksettava etuus) ei kuitenkaan ole esitetty jatkettavaksi. Yrittäjien työttömyysturvaan liittyviä muutoksia jatketaan kokonaisuudessaan työ- ja elinkeinoministeriössä valmistellun hallituksen esityksen kautta, mutta osa palkansaajien turvaan liittyvistä parannuksista päättyy näin vuoden vaihteessa. SAK näkee tärkeänä turvata myös työntekijöiden toimeentulo koko koronaepidemian ajan ja esittää koronan siirtymävaiheeseen liittyvää työttömyysturvan euromääräistä korotusta.

Hallituksen esitys on valmisteltu virkamiestyönä. Valmistelun aikana työmarkkinajärjestöille varattiin hyvin pikainen esityksen kommentointimahdollisuus. SAK huomauttaa, että tämä ei täytä kuulemisen kriteereitä eikä erityisesti työttömyysturvan kolmikantaisen valmistelun periaatteita. Perusteluna toimintatavalle pidetään käsillä

olevien olosuhteiden poikkeuksellisuutta. Tätä poikkeuksellisuutta on kuitenkin vaikea nähdä suhteessa kevään 2020 yhteiseen lainvalmisteluun ja aikatauluihin. Tuolloin koronatilanne alkoi yllättäen ja vaati nopeita muutoksia. Tilanteen pitkittyminen on päinvastoin ollut nyt nähtävissä ja tarve väliaikaisten lainmuutosten jatkamiselle jo pitkään harkinnassa.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Lisätiedot Sosiaaliasioiden päällikkö Pirjo Väänänen, pirjo.vaananen@sak.fi